

El món àrab es rebel·la

Les revoltes a Tunísia i a Egipte han posat de manifest el descontentament que hi ha a molts països àrabs envers els règims dictatorials i corruptes que els governen.

El resultat d'aquest fenomen ja ha estat comparat amb l'esfondrament de la Unió Soviètica. Ara qui més qui menys es demana: quin serà el següent país a rebel·lar-se?

Mubàrak i l'exèrcit blinden el fortí

L'exèrcit egipci s'ha pronunciat a favor del dictador, que es mantindrà al poder tot i delegar en Suleiman. Els militars demanen al poble que abandoni el carrer, però no aclareixen si hi haurà represàlies.

Les peces del trencaclosques comencen a encaixar a Egipte. Els militars han mostrat les seves cartes i ja no hi ha incògnites sobre el suport de l'exèrcit al president Hosni Mubàrak. Tampoc no hi ha dubte que la transició serà dura: el poble no accepta la resolució de l'aparell dictatorial i l'efecte contagi a més països del món àrab ja és una realitat. Tot plegat, mentre l'exèrcit dels Estats Units ha perdut el control sobre un altre exèrcit que fins fa poques setmanes havia actuat com un titella al servei dels seus interessos en la lluita contra la radicalització de l'islamisme.

Després d'una nit de dijous carregada d'incerteses i esperances per a la població egípcia, en què els mitjans de comunicació internacionals donaven per feta la renúncia de Mubàrak a mantenir-se al poder, i fins i tot s'apuntava que abandonaria el país, la compareixença del president a la televisió pública esdevenia una galleda d'aigua freda per als revoltats. "No sortiré del país en aquest moment difícil, donaré suport a qualsevol qui vulgui estar al costat d'Egipte per a assolir els nostres objectius en un clima de concòrdia nacional", assegurava el rais egipci en un discurs a la nació en què també aclaria que el vice-president, Omar Suleiman, s'encarregaria d'acomplir les accions pertinents "amb serenitat i honor", al marge de qualsevol pressió externa: "Egipte travessa dies difícils, i no podem consentir que això continuï perquè ha malmès molt la nostra economia."

El mandatari va mirar de calmar els ànims insistint que les eleccions del

setembre vinent seran lliures i obertes: "Es facilitaran les condicions d'accés a la candidatura de qualsevol, la justícia verificarà l'accés als parlamentaris per a garantir les llibertats dels ciutadans i poder suspendre la llei d'emergència. Però primer cal recuperar la seguretat entre els egipcis i la confiança que el moviment de canvi ja no pot recular", sentencià.

El dictador no està sol. Havent escoltat aquest discurs, el poble prenia consciència real que l'exèrcit —que a Egipte es nodreix d'un servei militar obligatori per als soldats— no tindria arguments per a pressionar el dictador perquè abandonés el país. Per això, més que calmar els ànims, la comparei-

xença de Hosni Mubàrak va fer córrer la pólvora encara més de pressa. A la matinada milers de persones s'atrinxaven en institucions i llocs emblemàtics de la ciutat, alhora que un nou brot de revolta començava a escampar-se per més punts del país prou allunyats del Caire. I, efectivament, divendres a mig matí, abans de les oracions i d'una nova manifestació multitudinària a la capital, l'aparell militar deixava sense validesa qualsevol esperança de veure el dictador foragitat del poder, anunciant el seu suport a la "transició" endegada pel rais per a "satisfer les aspiracions legítimes del poble".

Les esperances que els militars s'alineessin amb el poble i arraconessin Mubàrak podien tenir fonament en un primer comunicat que l'exèrcit havia emès dies abans, en què s'interpretava un missatge de voluntat de caminar cap a una transició democràtica allunyada de les amenaces de bany de sang i amb garanties de seguretat per a la població. Però no necessàriament serà així. D'entrada, els militars només han garantit que no hi haurà represàlies per als revoltats "honorables".

La gènesi de la revolta del món àrab és a l'Iran el 2009, quan es trencà el fràgil equilibri geopolític de l'Orient Mitjà. Les xarxes socials ja van organitzar el poble contra la dictadura.

Manifestants el dijous 10 de febrer a la nit, hores després de la compareixença de Mubàrak en què anunciava que es mantindria al càrrec.

Carreró sense sortida. Tot i que la cessió teòrica de poder al vice-president pot interpretar-se com un petit pas cap a la transició democràtica, el fet és que els ritmes del poble i del dictador no coincideixen. El catedràtic d'història contemporània de la UB Antoni Segura remarca que “el poble vol una transició ara mateix, no al setembre, i, a més, aquesta transició ja no pot dirigir-la Suleiman. Potser deu dies abans de la compareixença de Mubàrak, sí, però no després de l'anunci d'aferrar-se al poder i del suport explícit de l'exèrcit per a fer-ho. A parer meu, Egipte és en un carreró sense sortida, i no podem descartar que acabi havent-hi un bany de sang”.

Segura també pronostica una inestabilitat creixent en matèria econòmica, que es traduiria en més crispació: “La revolta del poble ja no es concentra només a la capital, hi ha mobilitzacions arreu del país. I el fet més destacat és que els treballadors del canal de Suez, la principal font d'ingressos d'Egipte, es declaren en vaga. D'una altra banda,

el turisme egipci s'ha deteriorat fins al punt que es fa difícil de pensar en una recuperació a mig termini. Tot plegat deixa el país en una situació d'ofec econòmic de conseqüències socials imprevisibles.”

Estratègia fracassada. Mubàrak remarca en el seu discurs que no tolera cap pressió internacional. I certament, ha estat així. El president nord-americà reclamava al rais egipci celeritat en el procés de transició, conscient que els Estats Units han quedat en evidència en aquest conflicte. Tot i tenir un exèrcit egipci teòricament sota el seu control, gràcies, probablement, als 1.300 milions de dòlars anuals de subvenció per a la compra de material per als militars egipcis. I d'on ve aquesta camaraderia entre ambdós exèrcits? “Als Estats Units els anava molt bé de sustentar un sistema de règims corruptes i totalitaris –però ajudats per occident–, amb el pretext que ajuden a frenar l'islamisme. Ara bé, aquesta estratègia ha fracassat, perquè la gent jove d'Egipte i més països àrabs ja

no estan disposats a continuar sota un règim dictatorial perquè als EUA els vagi bé”, argumenta Antoni Segura.

Malgrat que es preveuen setmanes de tensions –i ningú no gosa descartar un increment de la violència i una massacre per part de l'exèrcit, ara clarament al servei de Mubàrak–, ja no hi ha possibilitat que el procés de democratització del món àrab torni enrere. “Aquesta mena de revoltes, que tenen la gènesi en la primera revolta 2.0 a l'Iran el 2009, marquen un punt de no-retorn cap a la democràcia. La revolta s'estendrà a més països, de segur, i és possible que en algun cas s'intenti esclafar amb sang, però això no impedirà que tornin a sortir brots de rebel·lió popular exigint democràcia”, sentència aquest expert.

Els esdeveniments a Egipte es poden precipitar en qualsevol moment. El torcebraç entre el poble i la dictadura política i militar establerta haurà de trobar els seus límits. Mentrestant, el món s'ho mira amb una certa impotència.

Gemma Aguilera